

Rorschach kongres i Paris

Af Kim Gabriel Hansen og Rolf Madsen

Den sidste weekend i august 2012 mødtes vi med et halvt hundrede psykologer på Université Paris Ouest til den X kongres i den Europæiske Rorschach Association. Efter nogle års stilstand i aktiviteterne var kongressen starten på en 'new beginning' i denne Association for psykologer, der er interesserede i John Exners Rorschachsystem, "The Comprehensive System". Udover europæiske psykologer deltog psykologer fra Israel, Algeriet, USA, Canada og Brasilien.

Rorschachtesten bliver udforsket i forskellige forskningsmiljøer overalt i verden, og der blev på kongressen præsenteret forskellige forskningsresultater, teoretiske indlæg og symposier om specielle emner.

Professor Anne Andronikof, der var initiativtager til kongressen og som senere blev valgt som ny præsident for Associationen, beskrev Herman Rorschachs doktordisputats, som for nyligt er blevet oversat til fransk. I denne diskuterede Rorschach bl.a. kognitive konflikter, som de kan skabes gennem modstridende perceptuelle elementer, og i Rorschachtesten, som han ikke selv betegnede som en test, men som et eksperiment, er der talrige af sådanne konflikter. Eksempler er tavle VII, der rummer elementer, der kan opfattes som en tilnærmelse (ansigter der vender mod hinanden), og elementer, der kan opfattes som det modsatte (D2); og tavle VI, der tydeligt har både maskuline og feminine seksuelle elementer. Rorschach var optaget af at studere, hvorledes et menneske løste disse konflikter, når han perciperede et sådant billede. I moderne Rorschach koder kan man sige at INC-svar kan være udtryk for at personen ignorerer konflikten, mens DR-svar kan repræsentere en flugt fra konflikten.

Lionel Chudzik fra Universitet i Tours, Frankrig, præsenterede overvejelser vedrørende resultater fra MMPI og Rorschach fra samme klient. Undertiden giver en prøveperson resultater, der kan tolkes som modstridende, og Chudzik beskrev en case, hvor sådanne divergerende resultater kan opfattes som et udtryk for en divergens i klientens psykologi. MMPI data (og data fra andre selvrapporteringstests) kan opfattes som resultater der afspejler, hvorledes klienten i en emotionelt afbalanceret situation bevidst ønsker at være og ønsker at fremstå i den kliniske setting, hvorimod Rorschachtesten afspejler, hvorledes

klienten rent faktisk reagerer i situationer, hvor han er præget af 'emotional arousal', og altså mangler egen emotionel regulering.

Yifat Weinberger fra Israel, der senere blev valgt som Associationens generalsekretær, fremlagde forskning i testning af non-pt. (ikke-patienter) (n = 37) med en akromatisk udgave af tavlerne, dvs. en udgave, hvor de kromatiske farver på tavle II, III, VIII, IX og X er gengivet i gråtoner. Blandt resultaterne kan nævnes, at MOR svar på tavle II forsvandt, ligesom antal menneskesvar på samle tavle steg signifikant. Der sås samme Afr som i det franske normsample, hvilket indikerer, at farverne på de sidste tre tavler ikke bidrager til produktiviteten af svar. Hendes studie støtter således antagelser om, at Afr skal tolkes mere nuanceret end ifølge gængse tolkninger af Afr.

Amalie Camart fra universitet i Paris Ouest havde undersøgt en gruppe pt. med social fobi. Blandt resultaterne var en øget forekomst af MOR og AG i samme svar, samt fravær af menneskesvar på tavle III.

Louise Caplain og en gruppe fra samme universitet havde undersøgt korrelationer mellem Big Five Questionnaire-Children og Rorschach blandt non-pt. børn (n = 20). Blandt resultaterne kan nævnes, at man fandt en korrelation mellem Neuroticism faktoren i BFQ-C og An+Xy i Rorschach, og korrelation mellem Openness-Intellectuality faktoren i BFQ-C og bl.a. Space (0,70), COP (0,54) og FD (0,50) i Rorschachtesten. At tolke Spaceresponser som kun relateret til negativisme og oppositionalitet er ifølge disse resultater for ensidigt; undertiden synes øget frekvens af Spaceresponser at være udtryk for fleksibilitet og kreativitet. Et andet studie af Gilles Lemmel fra samme universitet vedrørende børn, der fungerer godt i skolesammenhæng viste, at disse børn ligeledes havde en øget frekvens af Spaceresponser. Dette kan tyde på at Spaceresponser undertiden er udtryk for en slags *kreativ* Rasmus-modsat tendens hos prøvepersonen.

Roberto Corradi fra Italien havde undersøgt en gruppe 8 år gamle børn med Learning Disability (LD) (n = 22) og sammenlignet med en sammenlignelig gruppe børn uden LD. Børnene med LD have en forøget forekomst af C', FD og MoA-path svar (Mutuality of Autonomy – pathological), hvilket kunne ses som udtryk for, at disse børn følte sig som defekte, og reagerede med selvkritik og tristhed som de brændte inde med, og som hverken blev rummet eller afgiftet af lærere eller forældre.

Jérôme Englebert fra universitetet i Liège fremlagde en Rorschachprotokol fra en skizofren patient, der var stabiliseret medikamentelt. Eftersom R < 14 og rejections = 3 i protokollen kunne den ikke analyseres ud fra standardmetoden, og den blev derfor analyseret

kvalitativt. Englebert refererede til 'phenomenological psychopathology' ifølge hvilken skizofrene er præget af hyper-refleksivitet, hvilket betyder at bevidstheden i alt for høj grad er objekt for bevidstheden, hvorved den skizofrene person er præget af en rigid attitude og en excessiv analyse af egne bevidste processer og kontakt med verden. En implicit forudsætning i Rorschachtesten er, at man skal foretage en form for 'mis-perception' af blækklassen, idet det korrekte svar på instruktionen "hvad kan det være" er "en blækklat". Rorschachtesten forudsætter med andre ord, at Pp forestiller sig hvad klatten kan være bortset fra en blækklat, men hos den skizofrene pt. i casen var denne forudsætning ikke til at tolerere, og blev konstant problematiseret af klienten, som var mere optaget af, hvorfor det alligevel ikke rigtig kunne passe, at Tavle I forestillede en flagermus eller en bille, sådan som det umiddelbart faldt ham ind.

En fransk psykolog, Patrick Fontant, afholdt et seminar om et Excel-baseret program, CHESSSS, han har udviklet til beregninger af variable på baggrund af rorschachkodninger både efter Exners system og mht. andre kodninger, fx AgCont, MoA og ROD. Han har udviklet denne software mhp. at gøre det lettere at foretage statistiske beregninger på forskellige pt. samples, men også fordi RIAP, der er det mest benyttede program til beregninger, indeholder forskellige fejl. Vi skal advare alle danske psykologer imod den mest graverende fejl ved RIAP, som er, at det tilbyder at indsætte Z-værdier, hvis man ikke selv indtaster dem, men imidlertid gør det forkert. RIAP ikke kan vide, om der skal scores ZS, hvis Space har været brugt ved lokaliseringskodningen, ligesom programmet ikke kan vælge rigtigt mellem ZA og ZD, men i stedet vælger den højeste værdi, også i de tilfælde, hvor den laveste værdi rettelig skulle scores. CHESSSS er et not-profit program, der gratis kan downloades fra <http://www.chessss.org>.

Ved afslutningen af kongressen blev Associationen rekonstrueret som nævnt med Anne Andronikof som præsident, og med en ny Council of Administration. Pga. stor interesse for Associationen fra andre lande end de europæiske blev det desuden besluttet at gøre Associationen international under navnet CSIRA – Comprehensive System International Rorschach Association. Det blev besluttet at tidligere medlemmer af ERA skal forny deres medlemskab ved henvendelse til sekretariatet og indbetaling af kontingent for 2012 (30 €).

Kongressen var meget interessant og givende, og der var som altid ved Rorschach kongresser en god stemning og en gensidigt accepterende atmosfære i en gruppe af psykologer, der sætter pris på at mødes med andre psykologer med samme passion for Rorschachtesten. Vi ser frem til den næste Kongres i regi af International Rorschach

Society i Istanbul i 2014. Den næste kongres i Rorschach Associationen finder sted sidste weekend i august, 2015. Placeringen af kongressen fastlægges på et senere tidspunkt.

En gruppe danske psykologer har taget initiativ til dannelse af et dansk Rorschach Selskab. Danmark har i mange år savnet et nationalt selskab, og det vil vi søge at råde bod på. Man kan vise sin interesse i dannelsen af et selskab ved at maile til nedennævnte adresse, så vil man senere blive inviteret til stiftende generalforsamling.

Psykologer, der bruger Rorschach i den daglige praksis, kan tilmelde sig en dansk Rorschach diskussionsgruppe på internettet ved at kontakte Rolf Madsen på rolf.madsen@ofir.dk.

Kim Gabriel Hansen og Rolf Madsen

Kontakt: kimgh@post.tdcadsl.dk